

EDITORIAL

Στο 2^ο Τεύχος του 2^{ου} Τόμου του Εκπαιδευτικού Κύκλου, παρουσιάζονται καινοτομικές πρακτικές, μέθοδοι, παρεμβάσεις και εργαλεία στην υπηρεσία της μάθησης και της επιμόρφωσης. Ταυτόχρονα, διερευνώνται οι πολιτικές, κοινωνικές και ψυχολογικές συνιστώσες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των εμπλεκόμενων σε αυτήν φορέων, στο πλαίσιο της παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης.

Στο πρώτο άρθρο ο Αλέξης Κόκκος, Καθηγητής Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, και η Νατάσσα Ράικου, Καθηγήτρια-Σύμβουλος ΣΕΠ στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, αναφέρονται σε μία καινοτομική πρακτική: στην υλοποίηση ενός προγράμματος εκπαίδευσης πάνω στη μέθοδο «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία», στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Η δομή του προγράμματος περιελάμβανε την εκπαίδευση των φοιτητών μέσα από την εφαρμογή της μεθόδου, τη συμπλήρωση σχετικών ερωτηματολογίων πριν και μετά την εφαρμογή, καθώς και την εκπόνηση εργασιών, προκειμένου να αποτιμηθεί ο βαθμός κατανόησης της συγκεκριμένης μεθόδου. Τα ευρήματα της έρευνας αναδεικνύουν έναν ικανοποιητικό βαθμό κατανόησης και ενδιαφέροντος για τη μέθοδο, ενώ οι περισσότερες δυσκολίες εντοπίζονται στη διατύπωση των κριτικών ερωτημάτων και στην επιλογή των κατάλληλων έργων τέχνης. Καθώς τα τελευταία χρόνια έχει ενταθεί η συζήτηση γύρω από την αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαίδευση, η ανάγκη χρήσης μιας σχετικής συστηματικής μεθοδολογίας αναδύεται έντονη.

Στο δεύτερο άρθρο, ο Ιωσήφ Φραγκούλης, Επίκουρος Καθηγητής ΑΣΠΑΙΤΕ, Καθηγητής – Σύμβουλος ΕΑΠ, και ο Κωνσταντίνος Χριστόπουλος, Προϊστάμενος Εκπαιδευτικών Θεμάτων Π.Ε. Αχαΐας, διερευνούν τον βαθμό αξιοποίησης της μεθοδολογίας εκπαίδευσης ενηλίκων στο πλαίσιο συμμετοχής των Εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής του Νομού Αχαΐας σε προγράμματα επιμόρφωσης. Στο θεωρητικό μέρος της εργασίας γίνεται ανάλυση των χαρακτηριστικών των ενηλίκων εκπαιδευομένων, των προϋποθέσεων αποτελεσματικής τους μάθησης, καθώς και των εμποδίων που αντιμετωπίζουν στη διαδικασία της μάθησης. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας περιγράφεται η μεθοδολογία διεξαγωγής της έρευνας και παρουσιάζονται τα σημαντικότερα αποτελέσματα που προέκυψαν από την υλοποίηση της. Η εργασία ολοκληρώνεται με τη διατύπωση συμπερασμάτων σχετικά με την αξιοποίηση της μεθοδολογίας εκπαίδευσης ενηλίκων στα επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής του Νομού Αχαΐας.

Στο επόμενο άρθρο, η Μαρία Σταθάκη, Εκπαιδευτικός, και ο Θεόδωρος Κουτρούκης, Καθηγητής – Σύμβουλος ΕΑΠ, διερευνούν την αποτελεσματικότητα εναλλακτικών εκπαιδευτικών τεχνικών στην επίδοση ενηλίκων μέσα από την περίπτωση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος εκμάθησης της τουρκικής γλώσσας, το οποίο υλοποιήθηκε

στο Κέντρο Διά Βίου Μάθησης Αλεξανδρούπολης. Η ανάλυση και η ερμηνεία των ερευνητικών δεδομένων οδήγησε στο συμπέρασμα ότι οι συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές αυξάνουν την επίδοση των εκπαιδευομένων συγκριτικά με τις αντίστοιχες παραδοσιακές. Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι ο βαθμός επίδρασής τους εξαρτάται από το φύλο και την ηλικία των εκπαιδευομένων.

Η Πασχαλιώ Λουκατάρη, Νηπιαγωγός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, η Ουρανία Ματσούκα, Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΕΦΑΑ ΔΠΘ, ο Βασίλειος Γραμματικόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΠΕ ΠΚ, και ο Ευάγγελος Αλμπανίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής ΤΕΦΑΑ ΔΠΘ, εξετάζουν την επίδραση των παρεμβατικών προγραμμάτων στις κοινωνικές δεξιότητες νηπίων, με σκοπό την καταγραφή των κατάλληλων στρατηγικών παρέμβασης και τον προσδιορισμό του ρόλου των εκπαιδευτικών.

Η εργασία αποτελεί μία βιβλιογραφική ανασκόπηση η οποία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας μέσα από τις παιγνιώδεις παρεμβάσεις και την υποστήριξη των ενηλίκων όχι μόνο εξασκούν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, αλλά παράλληλα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν περαιτέρω τις δεξιότητες αυτές με τη μεθοδική διαμεσολάβηση των ενηλίκων στο νηπιαγωγείο τόσο από την πλευρά των εκπαιδευτικών όσο και από την πλευρά της οικογένειας.

Η Αναστασία Παπαδοπούλου, Δασκάλα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια στο ΑΠΚΥ, διερευνά τις αντιλήψεις των γονέων για τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και τις προσδοκίες τους από τις παιδαγωγικές συναντήσεις στο Δημοτικό Σχολείο. Πρόκειται για μία έρευνα στην οποία συμμετείχαν πενήντα τρεις γονείς παιδιών έκτης τάξης δύο Δημοτικών Σχολείων στην πόλη της Δράμας. Από την ανάλυση των δεδομένων φάνηκε ότι οι γονείς προτιμούν περισσότερο τις τυπικές μορφές συμμετοχής, δε θέλουν να συμμετέχουν στο Δ.Σ. του Συλλόγου γονέων, ενώ θέλουν συχνότερη επικοινωνία με το σχολείο και συνεργασία με το δάσκαλο. Ως προς τις παιδαγωγικές συναντήσεις, επιθυμούν να ενημερώνονται κυρίως για θέματα επίδοσης και συμπεριφοράς, να επικοινωνούν με το δάσκαλο όποτε θέλουν και να καθορίζουν σε συνεργασία με το δάσκαλο το περιεχόμενο των συναντήσεων.

Ο Κωνσταντίνος Οικονόμου, Φιλολόγος, αναπτύσσει το θέμα: «Ηλικία, φύλο, προϋπηρεσία, μέγεθος σχολικής μονάδας, συνοχή ομάδας, σχέση προϊσταμένου - υφισταμένου και συναισθηματική νοημοσύνη: ο ρόλος τους σε σχέση με το συναίσθημα και την ικανοποίηση στο επάγγελμα των εκπαιδευτικών». Με την εργασία αυτή διερευνά τους παράγοντες που επιδρούν στην ικανοποίηση και το συναίσθημα των εκπαιδευτικών στην εργασία τους, σε δείγμα 266 Ελλήνων εκπαιδευτικών από διάφορες περιοχές της χώρας.

Η Αναστασία Παναγιωτίδου, Σχολική Σύμβουλος Αγγλικής Γλώσσας, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Περιφερειακής Ενότητας Δράμας, και η Ελένη Ταρατόρη, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης ΔΠΘ, διερευνούν κατά φύλο τα επίπεδα άγχους και φόβου των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που παρουσιάζουν κοινά επίπεδα ενδιαφέροντος για τους Η/Υ, όταν χρησιμοποιούν το

διαδίκτυο στην επιμόρφωση τους. Για το σκοπό αυτό εκθέτουν δεδομένα και πορίσματα έρευνας στην οποία συμμετείχαν 239 εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η έρευνα έδειξε πως όταν η εμπειρία ή και η γνώση στα δύο φύλα είναι όμοιες, τότε άνδρες και γυναίκες παρουσιάζουν κοινά επίπεδα ενδιαφέροντος για τους Η/Υ και κατά συνέπεια χαμηλά επίπεδα άγχους ή φόβου.

Ο Αντώνης Παπαοικονόμου, Εκπαιδευτικός, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής ΑΠΘ, Ειδικός Επιστήμων (ΠΔ/407) του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, αναπτύσσει την εργασία «Η διαμόρφωση της Ευρωπαϊκής Ταυτότητας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής: η περίπτωση της διαδικασίας της Μπολόνια». Καθώς ο ρόλος της εκπαίδευσης θεωρείται καθοριστικός ως προς την διασφάλιση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής ομογενοποίησης, η διαδικασία της Μπολόνια εντάσσεται σε αυτήν την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική με στόχο τη δημιουργία κοινού πλαισίου αναφοράς στον πανεπιστημιακό χώρο. Ωστόσο, οι σχετικές προσπάθειες δεν έχουν αποδώσει ακόμη τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η Δήμητρα Πατρωνίδου, Φιλολόγος, Υπεύθυνη του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Δ.Δ.Ε Δράμας, Διδάκτωρ Ιστορίας της Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με την εργασία της «Εθνικισμός και Εκπαίδευση: Η Βουλγαρία και το Μπελομόριε», εστιάζει στον τρόπο που το Βουλγαρικό κράτος οργάνωσε το σχολικό δίκτυο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην κατεχόμενη Ανατολική Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 1941-1942. Μεθοδολογικά η έρευνα βασίζεται στο συνδυασμό ιστορικής – ερμηνευτικής μεθόδου και εθνογραφίας, ενώ μέσα από αυτήν αναδεικνύονται βασικές όψεις της βουλγαρικής εκπαιδευτικής πολιτικής που εφαρμόστηκε στην παραπάνω περιοχή. Ταυτόχρονα καταδεικνύονται οι διαδικασίες που οικοδομούν το έθνος -κράτος και παγιώνουν την εθνική συνείδηση και την εθνική ταυτότητα του πληθυσμιακού σώματος.

Ο Παντελής Δεμίρογλου, Εκπαιδευτικός, Διευθυντής Δημ. Σχολείου Πετρούσας Δράμας, Διδάκτωρ Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής, διδακτικό προσωπικό ΑΣΠΑΙΤΕ Σαπών, και ο Νικόλαος Πασχαλίδης, Διευθυντής Δημ. Σχολείου Καλλιφύτου Δράμας, με την εργασία τους «Το ερωτηματολόγιο ως μεθοδολογικό εργαλείο για τη διερεύνηση του δείκτη: Σχέσεις μεταξύ Σχολείου – Γονέων, στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας», προτείνουν, μετά από διερεύνηση της σχετικής βιβλιογραφίας, ένα ενδεικτικό εργαλείο που μπορεί να αξιοποιηθεί από τη σχολική μονάδα για τη διερεύνηση του εν λόγω δείκτη.

Σπύρος Κιουλάνης